

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
ANTHONY MICHAEL COLLINS IŠVADA,
pateikta 2023 m. vasario 9 d.¹

Byla C-670/21

**BA
prieš
Finanzamt X**

(*Finanzgericht Köln* (Finansų teismas, Kelnas, Vokietija))

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvas kapitalo judėjimas – SESV 63–65 straipsniai – Paveldimo turto mokestis – Trečiojoje šalyje esantis nekilnojamas turtas – Valstybėje narėje arba Europos Ekonominės erdvės valstybėje esančio turto palankus mokestinis vertinimas – Apribojimas – Socialinės politikos motyvais grindžiamas pateisinimas – Būsto politika – Proporcingumas“

I. Įvadas

1. Šioje išvadoje reaguoju į Teisingumo Teismo prašymą išnagrinėti naują klausimą: ar valstybės narės gali siekti socialinės politikos tikslų Sąjungos teritorijoje, pavyzdžiui, tikslo skatinti įperkamo nuomai skirtą būsto prieinamumą, imdamosi priemonių, kuriomis ribojamas laisvas kapitalo judėjimas į trečiąsias šalis ir iš jų?

II. Teisinis pagrindas

A. *EEE susitarimas*

2. 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (toliau – EEE susitarimas)² 40 straipsnyje skelbiama, kad pagal jo nuostatas tarp Susitariančiųjų Šalių uždraudžiami kapitalo, priklausančio Europos Sąjungos valstybėse narėse ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėse gyvenantiems asmenims, judėjimo apribojimai, taip pat diskriminacija dėl šalių pilietybės ar gyvenamosios vietos arba dėl vietos, kurioje kapitalas yra investuotas.

¹ Originalo kalba: anglų.

² OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3.

B. Vokietijos teisė

3. 1997 m. vasario 27 d. *Erbschaftsteuer-und Schenkungsteuergesetz* (Paveldėjimo ir dovanojimo mokesčių įstatymas)³, iš dalies pakeisto 2008 m. gruodžio 24 d. *Gesetz zur Reform des Erbschaftsteuer- und Bewertungsrechts* (Paveldimo turto mokesčio ir vertinimo taisyklių reformos įstatymas)⁴, 1 straipsnio 1 dalies 1 punkte paveldimo turto mokestis taikomas įgyjant turtą mirties atveju.

4. Pagal Paveldimo ir dovanojamo turto mokesčių įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 punktą mokestinė prievolė atsiranda:

<...>

1. 1 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose numatytais atvejais – visam įgyjamam turtui <...>, kai palikėjas mirties dieną, dovanojojas dovanojimo sandorio įvykdymo momentu arba įgijėjas prievolės mokėti mokestį atsiradimo momentu yra Vokietijos rezidentai. Rezidentais laikomi:

a) fiziniai asmenys, turintys nuolatinę ar įprastą gyvenamąją vietą Vokietijos teritorijoje;

<...>“

5. Pagal Paveldimo ir dovanojamo turto mokesčių įstatymo 13c straipsnį⁵, pavadintą „Specialiosios taisyklės, taikomos nekilnojamajam turtui, išnuomotam gyvenamajai paskirčiai“:

„(1) 3 dalyje nurodytas nekilnojamasis turtas įvertinamas atsižvelgiant į 90 % jo rinkos vertės.

<...>

(3) Sumažintos rinkos vertės metodas taikomas nekilnojamajam turtui ar jo dalims, kurios:

1) yra išnuomos gyvenamajai paskirčiai;

2) yra Vokietijoje, Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje narėje; ir

3) nėra įmonės turto, žemės ūkio ar miškų ūkio paskirties turto, kaip jis suprantamas pagal 13a straipsnį, dalis.

<...>“

³ *BGBI.* 1997 I, p. 378.

⁴ *BGBI.* 2008 I, p. 3018.

⁵ Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodomas Paveldimo ir dovanojamo turto mokesčių įstatymo 13c straipsnis. Ši nuostata tapo Paveldimo ir dovanojamo turto mokesčių įstatymo 13d straipsniu. Žr. 2016 m. lapkričio 4 d. *Gesetz zur Anpassung des Erbschaftsteuer- und Schenkungsteuergesetzes an die Rechtsprechung des Bundesverfassungsgerichts* (Istatymas dėl Paveldimo ir dovanojamo turto mokesčių įstatymo priderinimo prie Federacinio Konstitucinio Teismo jurisprudencijos) (*BGBI.* 2016 I, p. 2464).

C. Vokietijos ir Kanados sutartis dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo

6. 2001 m. balandžio 19 d. Vokietijos Federacinė Respublika ir Kanada sudarė Sutartį dėl pajamų ir kai kurių kitų mokesčių dvigubo apmokestinimo išvengimo, mokesčių slėpimo prevencijos ir pagalbos mokesčių klausimais (toliau – Sutartis dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo)⁶. Pagal Sutarties dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo 2 straipsnį ši sutartis netaikoma paveldimo turto mokesčiams. Nepaisant to, jos 26 straipsnyje numatyta:

„1. Susitariančiųjų Valstybių kompetentingos institucijos keičiasi tokia informacija, kuri yra svarbi įgyvendinant šios Sutarties arba Susitariančiųjų Valstybių nacionalinių įstatymų nuostatas dėl mokesčių, kuriems taikoma ši Sutartis, jei apmokestinimas pagal tokias nuostatas neprieštarauja šiai Sutarčiai. Pagal 1 straipsnį keitimasis informacija nėra ribojamas.

<...>

4. Šiame straipsnyje mokesčiai, kuriems taikoma ši Sutartis, nepaisant 2 straipsnio nuostatų, yra visi Susitariančiosios Valstybės nustatyti mokesčiai.“

III. Ginčas pagrindinėje byloje, prašymas priimti prejudicinį sprendimą ir procesas Teisingumo Teisme

7. Mirties momentu 2016 m. A. buvo Vokietijos rezidentas. Savo sūnui BA, kuris taip pat buvo Vokietijos rezidentas, jis testamentu užrašė dalį Kanadoje esančio nekilnojamojo turto, nuomojamo gyvenamajai paskirčiai.

8. 2017 m. liepos 17 d. sprendimu *Finanzamt X* (X mokesčių inspekcija, Vokietija) apskaičiavo BA paveldimo turto mokestį už šį turtą.

9. Vadovaudamasis Paveldimo ir dovanojamo turto mokesčių įstatymo 13c straipsnio 1 dalimi BA 2018 m. kovo 19 d. siekė pakeisti šį paveldimo turto mokesčio apskaičiavimą, kad būtų apmokestinta Kanadoje esančio nekilnojamojo turto 90 % jo rinkos vertės. BA teigė, kad šis turtas atitinka visas minėtoje nuostatoje nustatytas sąlygas, išskyrus jo buvimo vietos sąlygą. Kadangi Paveldimo ir dovanojamo turto mokesčio įstatyme reikalaujama, kad turtas būtų Vokietijoje, kitoje valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybėje, kad būtų galima pasinaudoti 13c straipsnio 1 dalyje numatyta mokesčių lengvata, BA teigė, kad taip pažeidžiamas SESV 63 straipsnyje įtvirtintas laisvas kapitalo judėjimas tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių.

10. 2018 m. balandžio 25 d. Sprendimu X mokesčių inspekcija atmetė BA prašymą. BA padavė administracinį skundą dėl tokio sprendimo. 2019 m. balandžio 23 d. X mokesčių inspekcija atmetė jo skundą ir nustatė, kad gyvenamajai paskirčiai nuomojamo nekilnojamojo turto, esančio valstybėje narėje arba EEE valstybėje, palankus vertinimas paveldėjimo mokesčio tikslais neprieštarauja SESV 63 straipsniui. 2019 m. gegužės 24 d. BA kreipėsi į *Finanzgericht Köln* (Finansų teismas, Kelnas, Vokietija), prašydamas panaikinti sprendimą atmesti jo skundą.

11. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą minėtas teismas išreiškia abejonių dėl atitinkamų Paveldimo turto ir dovanojamo turto mokesčių įstatymo nuostatų suderinamumo su SESV 63 straipsniu. Aptariamas turtas atitinka visas nacionalinėje teisėje nustatytas sąlygas, kurios leistų šiam turtui taikyti 10 % mokesčio bazės sumažinimą, išskyrus tai, kad jis yra ne EEE

⁶ *BGBI*. 2002 II, p. 670.

valstybėje. Pagal jurisprudenciją turto, įskaitant nekilnojamąjį turtą, perdavimas iš mirusio asmens palikimo vienam arba keliems asmenims, yra kapitalo judėjimas, kaip tai suprantama pagal SESV 63 straipsnį⁷. *Finanzgericht Köln* (Kelno finansų teismas) pažymi, kad laisvo kapitalo judėjimo apribojimai apima priemones, galinčias atgrasyti valstybėje narėje gyvenančius asmenis nuo investavimo kitose valstybėse⁸, įskaitant trečiąsias šalis. *Finanzgericht Köln* (Kelno finansų teismas) taip pat abejoja, ar šis laisvo kapitalo judėjimo apribojimas gali būti pateisinamas SESV 64 straipsnyje įtvirtinta esamos padėties nekeitimo sąlyga, SESV 65 straipsnyje išvardytais pateisinimo pagrindais arba bet koku privalomuoju bendrojo intereso pagrindu. Jis mano, kad esamos padėties nekeitimo sąlyga netaikytina, nes atitinkama mokesčių lengvata buvo nustatyta 2008 m. Nepaisant to, ar turtas yra valstybėje narėje, EEE valstybėje, ar trečiojoje šalyje, taikant SESV 65 straipsnio 1 dalies a punktą gyvenamajai paskirčiai nuomojamo turto padėtis yra tokia pati. Galiausiai minėtas teismas pažymi, kad, regis, nėra jokio privalomojo bendrojo intereso pagrindo, kuriuo remiantis būtų galima pateisinti tokį apribojimą.

12. Šiomis aplinkybėmis *Finanzgericht Köln* (Kelno finansų teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar SESV 63 straipsnio 1 dalį, 64 ir 65 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiami paveldimo turto mokesčio surinkimą reglamentuojantys valstybės narės teisės aktai, kuriuose paveldimo turto mokesčio apskaičiavimo tikslais nustatyta, kad apskaičiuojant paveldimo turto mokestį atsižvelgiama į visą privataus trečiojoje šalyje (šiuo atveju – Kanadoje) esančio ir gyvenamajai paskirčiai išnuomoto žemės sklypo su statiniais vertę, o šalies teritorijoje, Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio ir gyvenamajai paskirčiai išnuomoto privataus nekilnojamojo turto atveju – tik į 90 % šio turto vertės?“

13. Rašytines pastabas pateikė Vokietijos vyriausybė ir Komisija. 2022 m. lapkričio 17 d. teismo posėdyje BA, Vokietijos vyriausybė ir Komisija pateikė žodines pastabas ir atsakė į Teisingumo Teismo klausimus.

14. Teisingumo Teismo prašymu šioje išvadoje nagrinėjama, ar valstybės narės gali pateisinti laisvo kapitalo judėjimo į trečiąsias šalis ir iš jų apribojimus, remdamosi privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais.

IV. Vertinimas

A. Šalių argumentai

15. SESV 63 straipsnis taikomas kapitalo srautams tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių. Kadangi apskaičiuojant paveldėjimo mokestį, mokėtiną už trečiojoje šalyje esančią nekilnojamąjį turtą, taikoma didesnė mokesčio bazė, BA, Vokietijos vyriausybė ir Komisija sutinka, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme nagrinėjamomis nacionalinės teisės normomis ribojamas laisvas kapitalo judėjimas, kaip tai suprantama pagal SESV 63 straipsnį. Jie nesutaria dėl to, ar šį apribojimą galima pateisinti remiantis privalomuoju bendrojo intereso pagrindu.

⁷ 2009 m. spalio 15 d. Sprendimas *Busley ir Cibrian Fernandez* (C-35/08, EU:C:2009:625, 18 punktas) ir 2013 m. spalio 17 d. Sprendimas *Welte* (C-181/12, EU:C:2013:662, 20 punktas).

⁸ 2009 m. sausio 22 d. Sprendimas *STEKO Industriemontage* (C-377/07, EU:C:2009:29, 23 punktas).

16. Per teismo posėdį BA teigė, kad taikytiniais Vokietijos teisės aktais neskatinamas įperkamo nuomai skirto būsto prieinamumas, nes mokesčių lengvata taikoma visam turtui, neatsižvelgiant į jo vertę. Nėra jokių priežasčių, dėl kurių ši mokesčių lengvata neturėtų būti taikoma trečiosiose šalyse esančiam turtui.

17. Vokietijos vyriausybė pabrėžė, kad pagrindinė byla susijusi su laisvu kapitalo judėjimu tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių, o ne su laisvu kapitalo judėjimu tarp EEE valstybių. Vertinant, ar yra privalomasis bendrojo intereso pagrindas, reikia atsižvelgti į aukštesnį valstybių narių tarpusavio teisinės integracijos lygį. Taigi laisvo kapitalo judėjimo į trečiąsias šalis arba iš jų apribojimas gali būti pateisinamas dėl priežasčių, kuriomis nebūtų įmanoma pateisinti laisvo kapitalo judėjimo tarp valstybių narių apribojimo.

18. Vokietijos vyriausybė per teismo posėdį pažymėjo, kad didžiuosiuose Vokietijos miestuose keturi iš dešimties namų ūkių nuomai išleidžia daugiau kaip 30 % savo disponuojamųjų pajamų. Panaši problema yra ir kitose valstybėse narėse ir kelia susirūpinimą jų valdžios institucijoms. Kaip matyti iš Paveldimo turto mokesčio ir vertinimo taisyklių reformos įstatymas projekto, Vokietijos teisės aktų leidėjas priėmė 13c straipsnį, siekdamas bendrojo intereso tikslo, t. y. padidinti privačiosios nuosavybės teise priklausančio gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto prieinamumą, kad gyvenamajai paskirčiai nuomojamas turtas būtų mažiau koncentruojamas investuotojų grupių rankose⁹. Vokietijos vyriausybė pabrėžia, kad investuotojų grupėms, priešingai nei privatiems asmenims, netaikomas paveldimo turto mokestis. Mokesčių lengvata asmenims, paveldintiems gyvenamajai paskirčiai nuomojamą nekilnojamąjį turtą, siekiama sumažinti spaudimą parduoti šį turtą, kad galėtų sumokėti šį mokestį, kad jis būtų toliau naudojamas pagal šią paskirtį.

19. Vokietijos vyriausybė teigia, kad konkurencijos stiprinimas nuomojamo būsto pasiūlos rinkoje prisideda prie įperkamo būsto prieinamumo ir finansavimo, o tai gali būti viršesnis viešasis interesas¹⁰. Palengvinti įperkamo būsto prieinamumą yra Europos politikos tikslas, todėl taikytinuose Vokietijos teisės aktuose aptariamą mokesčių lengvatą nuspręsta taikyti ir EEE esančiam nekilnojamajam turtui. Nei Vokietijos vyriausybė, nei Europos Sąjunga, nei EEE nėra atsakingos už įperkamo būsto prieinamumo skatinimą trečiosiose šalyse. Neįmanoma įvertinti socialinio būsto poreikio trečiosiose šalyse, nes tam su šiomis šalimis reikėtų labai glaudžiai bendradarbiauti. Jei mokesčių lengvata būtų taikoma ir trečiosiose šalyse esančiam turtui, ši priemonė daugiau kainuotų ir valstybės biudžetui, nesuteikiant jokios papildomos naudos Europos Sąjungos ar EEE gyventojams. Kai mokesčių lengvata taikoma tik nuomojamam turtui, esančiam Europos Sąjungoje arba EEE, skatinamos investicijos į tokį turtą ir taip prisidedama prie siekiamo socialinio tikslo įgyvendinimo. Vokietijos vyriausybė mano, kad ji gali „nubrėžti ribą“, netaikydama mokesčių lengvatos trečiosiose šalyse esančiam turtui.

20. Vokietijos vyriausybės teigimu, galimybės pasinaudoti mokesčių lengvata apribojimas yra proporcingas, nes atitinka siekiamą tikslą ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti. Šiomis aplinkybėmis ji pažymi, kad galimybė pasinaudoti mokesčių lengvata priklauso nuo turto buvimo vietos, o ne nuo mirusiojo ar jo įpėdinių rezidavimo vietos.

21. Be to, Vokietijos vyriausybė mokesčių lengvatos prieinamumo apribojimą teisingai būtinybe apsaugoti mokesčių priežiūros veiksmingumą. Nesant keitimosi informacija su trečiosiomis šalimis mechanizmu, Vokietijos valdžios institucijos negali patikrinti, ar nekilnojamas turtas

⁹ Žr. 2008 m. sausio 28 d. Entwurf eines Gesetzes zur Reform des Erbschaftsteuer- und Bewertungsrechts (Paveldimo turto mokesčio ir vertinimo taisyklių reformos įstatymas projektas) 16/7918, p. 25 ir 36.

¹⁰ 2009 m. spalio 1 d. Sprendimas *Woningstichting Sint Servatius* (C-567/07, EU:C:2009:593, 30 punktas).

išnuomotas gyvenamajai paskirčiai. Per teismo posėdį Vokietijos vyriausybė vis dėlto sutiko, kad pagal Sutartį dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo Vokietijos valdžios institucijos gali reikalauti iš Kanados valdžios institucijų atitinkamos informacijos paveldimo turto mokesčiui apskaičiuoti.

22. Komisija laikosi nuomonės, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamo apribojimo negalima pateisinti jokių privalomuoju bendrojo intereso pagrindu.

23. Kalbant apie būsto nuomos už prieinamą kainą skatinimą, reikia pažymėti, jog Komisija savo rašytinėse pastabose teigė, kad nėra jokių įrodymų, jog trečiosiose šalyse, pavyzdžiui, Kanadoje, esančio nekilnojamojo turto padėtis nėra panaši į Vokietijoje, Sąjungoje ar EEE esančio tokio turto padėtį. Atsakydama į Teisingumo Teismo klausimus per teismo posėdį Komisija pripažino, kad būsto nuomos už prieinamą kainą skatinimas gali būti pagrįstas laisvo kapitalo judėjimo tarp valstybių narių ar EEE valstybių ir trečiųjų šalių apribojimo pateisinimas, neatsižvelgiant į tai, ar šiose trečiosiose šalyse yra panašus poreikis. Vis dėlto Vokietijos vyriausybė turi įrodyti, kad jos teisės aktais teisėtai siekiama socialinės politikos tikslo ir kad jie yra proporcingi. Šiomis aplinkybėmis dėl taikytinų Vokietijos teisės aktų kyla bent dvi problemos. Pirmą, asmuo, paveldėjęs gyvenamajai paskirčiai nuomojamą nekilnojamąjį turtą, gali pasinaudoti mokesčių lengvata ir tada jį perduoti instituciniam investuotojui. Antra, mokesčių lengvata taikoma visam nekilnojamajam turtui, įskaitant prabangų nekilnojamąjį turtą.

24. Be to, Komisija tvirtina, kad nagrinėjamas apribojimas negali būti pateisinamas mokesčių priežiūros veiksmingumu, nes mokesčių lengvata negali būti taikoma bet kurioje trečiojoje šalyje esančiam turtui, nepaisant to, ar Vokietijos Federacinė Respublika su šia šalimi yra sudariusi sutartį dėl keitimosi informacija, kokią ji yra sudariusi su Kanada.

B. Bendrieji principai

25. Pagal SESV 63 straipsnio 1 dalį laisvas kapitalo judėjimas taikomas kapitalo srautams tarp valstybių narių ir tarp valstybių narių bei trečiųjų šalių, netaikant abipusiškumo sąlygų¹¹. Ši ypatybė skiria laisvą kapitalo judėjimą nuo visų kitų vidaus rinkos laisvių, nes jos taikomos tik valstybių narių teritorijoje¹².

26. Jei lengvata apskaičiuojant paveldimo turto mokesčių suteikiama su sąlyga, kad turtas turi būti valstybės narės ar EEE valstybės teritorijoje, tai yra laisvo kapitalo judėjimo apribojimas, kuris iš esmės draudžiamas pagal SESV 63 straipsnio 1 dalį¹³. Palankus valstybėse narėse ar EEE valstybėse esančio nekilnojamojo turto apmokestinimas gali atgrasyti nuo investicijų į šios klasės turtą, kai jis yra trečiosiose šalyse.

¹¹ Šiuo klausimu žr. 2011 m. vasario 10 d. Sprendimą *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* (C-436/08 ir C-437/08, EU:C:2011:61, 127 ir 128 punktai).

¹² Vis dar diskutuojama dėl visiško kapitalo liberalizavimo ekonominės naudos trečiųjų šalių atžvilgiu. Labai glausta šių dviejų priešingų mokyklų apžvalga pateikiama Antonaki, I., „Capital, Market and the State. Reconciling Free Movement of Capital with Public Interest Objectives“, Brill Nijhoff, Leiden, 2022, p. 11–16. Taip pat žr. Stiglitz, J., „Capital Market Liberalization, Economic Growth and Instability, World Development“, 2000, Vol. 28, 6-asis leid., p. 1075–1086; Alesina, A., Grilli, V. ir Milsei-Ferretti, G. M., „The Political Economy of Capital Controls“ leidinyje Leiderman, L. ir Razin, A. (red.), *Capital Mobility: The Impact on Consumption, Investment and Growth*, Cambridge University Press, 1994, p. 380.

¹³ Pagal analogiją žr. 2018 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *Huijbrechts* (C-679/17, EU:C:2018:940, 19 punktas) ir 2008 m. sausio 17 d. Sprendimą *Jäger* (C-256/06, EU:C:2008:20, 35 punktas).

27. Pagal suformuotą jurisprudenciją laisvo kapitalo judėjimo apribojimo sąvoka turėtų būti aiškinama vienodai tiek kalbant apie sandorius tarp valstybių narių, sandorius į EEE valstybes ir iš jų¹⁴, tiek kalbant apie sandorius tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių¹⁵.

28. Be Sutartyje išvardytų pateisinimo pagrindų, laisvo kapitalo judėjimo apribojimai gali būti priimtini, jeigu jie pateisinami privalomuoju bendrojo intereso pagrindu ir nepažeidžia proporcingumo principo¹⁶.

29. Privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais galima remtis, tik jeigu nėra Sąjungos derinimo priemonių, kuriomis užtikrinama šių interesų apsauga. Nesant tokių derinimo priemonių, valstybės narės iš esmės pačios sprendžia, kokį tokių teisėtų interesų apsaugos lygį nori užtikrinti ir kaip šį lygį pasiekti. Tokios priemonės turi neviršyti Sutartyje nustatytų ribų ir būti proporcingos¹⁷.

30. Iš esmės valstybės narės, siekdamos pateisinti kapitalo judėjimo su trečiosiomis šalimis apribojimus, gali remtis privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais. Šie pagrindai gali apimti mokesčių priežiūros veiksmingumo užtikrinimą ir kovą su mokesčių vengimu¹⁸, išimtinai dirbtinių darinių prevenciją¹⁹ ir mokesčių sistemų darnos²⁰ bei darnios apmokestinimo kompetencijos pasidalijimo tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių išsaugojimą²¹. Nors Teisingumo Teismas dažnai atmeta tokiems apribojimams pateisinti pateikiamus argumentus, keliais atvejais jis yra pripažinęs kapitalo judėjimo tarp valstybių narių ir ne valstybių narių apribojimų pateisinimus tokiomis aplinkybėmis, kai nebūtų pripažinęs lygiaverčių judėjimo apribojimų tarp valstybių narių²².

¹⁴ Šiuo klausimu žr. 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimą *Komisija / Italija* (C-540/07, EU:C:2009:717, 66 punktas) ir 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimą *Komisija / Portugalija* (C-267/09, EU:C:2011:273, 51 punktas).

¹⁵ Šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *A* (C-101/05, EU:C:2007:804, 28 ir 31 punktai).

¹⁶ Pagal šį principą reikalaujama, kad nagrinėjami apribojimai būtų suderinami su siekiamais tikslais ir neviršytų to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti. Šiuo klausimu žr. 2003 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Komisija / Ispanija* (C-463/00, EU:C:2003:272, 68 punktas) ir 2018 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *Huijbrechts* (C-679/17, EU:C:2018:940, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

¹⁷ 2006 m. rugsėjo 28 d. Sprendimas *Komisija / Nyderlandai* (C-282/04 ir C-283/04, EU:C:2006:608, 32 ir 33 punktai).

¹⁸ 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Test Claimants in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774, 172 punktas); 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *A* (C-101/05, EU:C:2007:804, 55 punktas); 2011 m. vasario 10 d. Sprendimas *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* (C-436/08 ir C-437/08, EU:C:2011:61, 69 punktas); 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimas *Komisija / Portugalija* (C-267/09, EU:C:2011:273, 42 punktas); 2013 m. spalio 17 d. Sprendimas *Welte* (C-181/12, EU:C:2013:662, 63 punktas); 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimas *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249, 71 punktas) ir 2019 m. vasario 26 d. Sprendimas *X (Tarpinės bendrovės, įsteigtos trečiosiose šalyse)* (C-135/17, EU:C:2019:136, 73 ir 74 punktai).

¹⁹ 2019 m. vasario 26 d. Sprendimas *X (Tarpinės bendrovės, įsteigtos trečiosiose šalyse)* (C-135/17, EU:C:2019:136, 81 ir 84 punktai).

²⁰ 2013 m. spalio 17 d. Sprendimas *Welte* (C-181/12, EU:C:2013:662, 59 punktas) ir 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimas *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249, 91 ir 92 punktai).

²¹ 2011 m. vasario 11 d. Sprendimas *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* (C-436/08 ir C-437/08, EU:C:2011:61, 118 ir 121 punktai); 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimas *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249, 98 punktas) ir 2019 m. vasario 26 d. Sprendimas *X (Tarpinės bendrovės, įsteigtos trečiosiose šalyse)* (C-135/17, EU:C:2019:136, 72 punktas).

²² Pavyzdžiui, žr. 2009 m. sausio 27 d. Sprendimą *Persche* (C-318/07, EU:C:2009:33, 66–70 punktai), 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimą *Komisija / Italija* (C-540/07, EU:C:2009:717, 64, 72 ir 73 punktai), 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimą *Komisija / Portugalija* (C-267/09, EU:C:2011:273, 46, 57 ir 58 punktai). Taip pat žr. 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *A* (C-101/05, EU:C:2007:804, 60–66 punktai), 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimą *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249, 85–88 punktai) ir 2019 m. vasario 26 d. Sprendimą *X (Tarpinės bendrovės, įsteigtos trečiosiose šalyse)* (C-135/17, EU:C:2019:136, 94 ir 95 punktai). Iš šių sprendimų matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai, atsižvelgdami į kiekvienos bylos aplinkybes, turi nustatyti, ar laisvo kapitalo judėjimo apribojimai yra pagrįsti, visų pirma atsižvelgdami į mokesčių priežiūros veiksmingumą.

31. Šis požiūris paaiškinamas tuo, kad kapitalo srautai į trečiąsias šalis arba iš jų vyksta kitokiomis teisinėmis aplinkybėmis nei kapitalo srautai tarp valstybių narių²³ arba EEE²⁴. Dėl valstybių narių teisinės integracijos lygio tarpvalstybinės ekonominės veiklos apmokestinimą tarp valstybių narių ne visada galima palyginti su panašios veiklos apmokestinimu tarp šių valstybių ir trečiųjų šalių. Tai, kad laisvas kapitalo judėjimas į trečiąsias šalis ir iš jų vyksta skirtingomis teisinėmis aplinkybėmis, taip pat paaiškina, kodėl SESV 64 straipsnyje, 65 straipsnio 4 dalyje ir 66 straipsnyje numatyta, kad valstybės narės gali priimti konkrečias nuo laisvo kapitalo judėjimo tarp jų ir trečiųjų šalių leidžiančias nukrypti nuostatas. Šios skirtingos teisinės aplinkybės turi įtakos valstybių narių rėmimuisi privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais. Valstybė narė iš esmės turi galimybę įrodyti, kad kapitalo judėjimo į trečiąsias šalis arba iš jų apribojimas yra pateisinamas dėl priežasties, kuri nebūtinai pateisintų kapitalo judėjimo apribojimą tarp valstybių narių²⁵.

C. Analizė

32. Šioje byloje Vokietijos vyriausybė, siekdama pateisinti jos teisės aktuose nustatytus apribojimus, nurodo du privalomuosius bendrojo intereso pagrindus: būsto nuomos už prieinamą kainą skatinimą kaip socialinės politikos tikslą ir mokesčių priežiūros veiksmingumą.

33. Dėl pirmojo pateisinimo pagrindo pažymėtina, kad Teisingumo Teismas pripažįsta socialinės politikos pateisinimus kaip privalomuosius bendrojo intereso pagrindus laisvo kapitalo judėjimo tarp valstybių narių srityje. Sprendime *Jäger* Teisingumo Teismas nagrinėjo Vokietijos vyriausybės pateiktą su paveldimo turto mokesčiu susijusių teisės aktų, pagal kuriuos Vokietijoje esančio žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties turto vertinimas buvo palankesnis, palyginti su panašiu kitoje valstybėje narėje esančiu turto, pateisinimą. Konstatavęs, kad palankesnis nacionalinėje teritorijoje esančio turto vertinimas yra laisvo kapitalo judėjimo apribojimas²⁶, Teisingumo Teismas nusprendė, kad žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemės socialinė funkcija, įskaitant darbo vietų išsaugojimą, kai tokia žemė paveldima, yra privalomasis bendrojo intereso pagrindas²⁷. Vis dėlto Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad šis apribojimas nėra pateisinamas, nes nebuvo jokių įrodymų, kad siekiamas socialinis tikslas nebuvo vienodai vertas apsaugos kitose valstybėse narėse²⁸.

34. Sprendime *Woningstichting Sint Servatius* Teisingumo Teismas nagrinėjo Nyderlandų socialinio būsto programą, kuria atsisakyta leisti investuoti į Belgijoje, šalia Nyderlandų sienos esantį eksperimentinį projektą. Reikalavimas gauti išankstinį leidimą ir atsisakymas jį išduoti buvo laikomi laisvo kapitalo judėjimo apribojimais²⁹. Teisingumo Teismas pažymėjo, kad socialinio būsto programos tikslas buvo užtikrinti tinkamą būsto pasiūlą Nyderlanduose gyvenantiems mažas pajamas gaunantiems asmenims³⁰. Jis nusprendė, kad su socialinio būsto

²³ 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *A* (C-101/05, EU:C:2007:804, 36 punktas).

²⁴ 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimas *Komisija / Italija* (C-540/07, EU:C:2009:717, 69 punktas) ir 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimas *Komisija / Portugalija* (C-267/09, EU:C:2011:273, 54 punktas).

²⁵ 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Test Claimants in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774, 170 ir 171 punktai) ir 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *A* (C-101/05, EU:C:2007:804, 37 punktas). Teisinėje literatūroje pažymima, kad laisvo kapitalo judėjimo ne ES aspektas, ypač pateisinimo pagrindai, yra labai mažai išnagrinėti. Žr. Snell, J., „Free movement of capital: evolution as a non-linear process“ leidinyje Craig, P ir de Búrca, G. (red.), *The Evolution of ES Law*, Oxford University Press, Oxford, 2021, p. 597–607.

²⁶ 2008 m. sausio 17 d. Sprendimas *Jäger* (C-256/06, EU:C:2008:20, 35 punktas).

²⁷ Ten pat, 47 ir 50 punktai.

²⁸ Ten pat, 52 punktas.

²⁹ 2009 m. spalio 1 d. Sprendimas *Woningstichting Sint Servatius* (C-567/07, EU:C:2009:593, 21–24 punktai).

³⁰ Ten pat, 27 punktas.

politika susiję reikalavimai gali būti privalomieji bendrojo intereso pagrindai³¹. Kalbant apie proporcingumo principą, reikalavimas gauti išankstinį leidimą galėtų būti būtinas ir tinkamas šiam socialinio būsto politikos tikslui pasiekti³². Vis dėlto Teisingumo Teismas sukritikavo leidimų sistemą, nes ji nebuvo pagrįsta objektyviais, nediskriminuojančiais ir iš anksto žinomais kriterijais, taip apribojant nacionalinių valdžios institucijų diskrecijos įgyvendinimą. Laisvo kapitalo judėjimo apribojimas nebuvo pateisinamas, nes vienintelis kriterijus buvo tai, kad projektas būtų laikomas atitinkančiu „aprūpinimo socialiniu būstu interesus Nyderlanduose“³³.

35. Teisingumo Teismas taip pat nagrinėjo valstybės narės būsto politikos tikslų taikymą Sprendime *Busley ir Cibrián Fernández*. Vokietijos teisės aktuose buvo numatytas palankesnis pajamų, gautų iš Vokietijoje esančio nekilnojamojo turto nuomos, apmokestinimas nei pajamų, gautų iš kitose valstybėse narėse esančio nekilnojamojo turto nuomos, o tai buvo laisvo kapitalo judėjimo apribojimas³⁴. Teisingumo Teismas pripažino, kad nacionalinės teisės aktais siekiamas socialinės politikos tikslas, t. y. skatinti nuomai skirto nekilnojamojo turto statybą tam, kad būtų patenkinti Vokietijos gyventojų poreikiai, gali būti privalomasis bendrojo intereso pagrindas. Vis dėlto jis padarė išvadą, kad šiuo nacionalinės teisės aktu nebuvo laikomasi proporcingumo principo, nes jis buvo taikomas visam nuomojamam nekilnojamajam turtui, įskaitant prabangų nekilnojamąjį turtą, ir nebuvo taikomas vien tose Vokietijos vietovėse, kuriose labai trūksta būsto³⁵.

36. Darytina išvada, kad valstybė narė iš esmės gali remtis socialinės politikos tikslais, kaip antai tikslu skatinti įperkamo būsto prieinamumą, kaip privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, kad pateisintų laisvo kapitalo judėjimo tarp valstybių narių apribojimą. Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjungos sutarties preambulėje deklaruojamas valstybių narių pasiryžimas skatinti savo tautų socialinę pažangą. Jos 3 straipsnio 3 dalyje Sąjungai pavesta, be kita ko, skatinti valstybių narių socialinę sanglaudą ir solidarumą. Panašiai SESV X antraštinėje dalyje „Socialinė politika“ esančiame 151 straipsnyje nustatyta, kad tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimas yra Sąjungos ir jos valstybių narių tikslas. Sunku įsivaizduoti, kaip valstybės narės galėtų įvykdyti šią užduotį, neturėdamos teisės nacionaliniu lygmeniu vykdyti politiką, kuria siekiama skatinti socialinę sanglaudą ir solidarumą.

37. Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog dėl to, kad Sąjunga turi ne tik ekonominių, bet ir socialinių tikslų, teisės, atsirandančios dėl Sutarties nuostatų laisvo prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimo srityse, turi būti suderintos su socialinės politikos tikslais, tarp kurių, be kita ko, yra ir tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimas³⁶. SESV 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad socialinė politika priklauso pasidalijamajai Sąjungos ir jos valstybių narių kompetencijai. Nors SESV 9 straipsnyje numatyta, kad Sąjunga, nustatydamą ir įgyvendindama savo politikos kryptis ir veiksmus, turi užtikrinti tinkamą socialinės apsaugos lygį, SESV 153 straipsnyje nurodyta, kad ji remia ir papildo valstybių narių veiklą kovojant su socialine atskirtimi.

³¹ Ten pat, 30 punktas.

³² Ten pat, 32–34 punktai.

³³ Ten pat, 35–38 punktai.

³⁴ 2009 m. spalio 15 d. Sprendimas *Busley ir Cibrián Fernández* (C-35/08, EU:C:2009:625, 26 ir 27 punktai).

³⁵ Ten pat, 31 ir 32 punktai.

³⁶ Žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *AGET Iraklis* (C-201/15, EU:C:2016:972, 77 punktas) ir SESV 151 straipsnio pirmą pastraipą.

38. Taigi neatrodo, kad valstybė narė negalėtų remtis socialinės politikos priemonėmis, kad pateisintų laisvo kapitalo judėjimo į trečiąsias šalis ir iš jų apribojimą. Vis dėlto nė pagal vieną iš minėtų ar kurią nors kitą Sutarčių nuostatą valstybės narės neįpareigojamos siekti socialinės politikos tikslų trečiojoje šalyse³⁷. Vadinasi, valdžios institucijų pareiga užtikrinti socialinę apsaugą iš esmės yra susijusi su Sąjungos gyventojais ir šiuo tikslu jos gali imtis priemonių.

39. Priešingai, nei Komisija siūlo savo rašytinėse pastabose, manau, jog pagal Sąjungos teisę nereikalaujama, kad valstybės narės, siekdamos pateisinti laisvo kapitalo judėjimo tarp Sąjungos ir trečiųjų šalių apribojimą, atsižvelgtų į įperkamo būsto prieinamumą trečiojoje šalyje. Valstybių narių teisinės integracijos lygis ir jų bendri politikos tikslai, kurie paaiškina, kodėl jurisprudencijoje laikomasi griežto požiūrio į laisvo kapitalo judėjimo tarp valstybių narių apribojimų pateisinimą pripažinimą³⁸, neturi būti automatiškai pritaikomi šiems pateisinimams, kai jie taikomi kapitalo judėjimui tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių. Kaip pažymėta šios išvados 31 punkte, šis argumentas paaiškina priežastį, dėl kurios Teisingumo Teismas nusprendė, kad laisvo kapitalo judėjimo į trečiąsias šalis ar iš jų apribojimai gali būti pateisinami aplinkybėmis, kai tas pats kapitalo judėjimo tarp valstybių narių apribojimas nebūtų pateisinamas.

40. Šiai išvadai neturi įtakos tai, kad valstybė narė gali taikyti mokesčių lengvatą turtui, esančiam valstybėje, kurios yra EEE susitarimo šalys. Taip tokia valstybė narė paprasčiausiai vengia apriboti laisvą kapitalo judėjimą į EEE valstybes ir iš EEE valstybių, kurios pagal EEE susitarimą yra labiau teisiškai integruotos su Sąjunga nei trečiojoje šalyje.

41. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės turi įvertinti, ar nacionalinės teisės aktai atitinka proporcingumo principą. Vykdydamas šią užduotį, jis turėtų pripažinti, kad valstybės narės turi plačią diskreciją rinktis priemones, kuriomis galima pasiekti socialinės politikos tikslus, tačiau naudojantis šia diskrecija negali būti pažeistos Sutartyse nustatytos asmens teisės³⁹.

42. Apribojimai laikomi tinkamais, jeigu jie yra tinkami pasiekti užsibrėžtą bendrojo intereso tikslą, šiuo atveju – įperkamo nuomai skirto būsto prieinamumą Sąjungoje ir EEE. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis jam pateiktais įrodymais, turi nustatyti, ar 10 % sumažinus bazę, kuria remiantis, apskaičiuojant paveldimo turto mokestį, nustatoma gyvenamajai paskirčiai išnuomoto turto vertė, galima sumažinti įpėdinių patiriamą spaudimą parduoti tokį turtą ir sušvelninti to pasekmes nuomojamo turto prieinamumui.

43. Siekiant įvertinti, ar apribojimas viršija tai, kas būtina užsibrėžtam tikslui pasiekti, kyla klausimas, ar mažiau ribojančios priemonės užtikrintų, kad tikslas būtų pasiektas vienodai veiksmingai⁴⁰. Nors tai vėl turi nustatyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, jei mokesčių lengvatos taikymo sritis būtų siauresnė ir ji būtų taikoma tik nekilnojamajam turtui, kurio vertė nesiekia tam tikros ribos, taip neįtraukiant prabangaus turto, laisvo kapitalo judėjimo į trečiąsias šalis ir iš jų apribojimo poveikis galėtų būti sumažintas. Dėl tokio apribojimo mokesčio bazė taip pat galėtų tapti progresinė, ir taip galbūt būtų sudarytos palankesnės galimybės išsinuomoti būstą už prieinamą kainą.

³⁷ Tai nedaro poveikio Sąjungos galimybei sudaryti tarptautinius susitarimus su trečiojoje šalyje, pavyzdžiui, prekybos susitarimus, kuriais gali būti siekiama įvairių tikslų, įskaitant socialines ir aplinkos apsaugos tikslus.

³⁸ Žr. šios išvados 33–35 punktuose nurodytą jurisprudenciją.

³⁹ 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *AGET Iraklis* (C-201/15, EU:C:2016:972, 81 punktą).

⁴⁰ Šiuo klausimu žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *AGET Iraklis* (C-201/15, EU:C:2016:972, 93 punktą).

44. Taigi siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti, kad pagal SESV 63 straipsnio 1 dalį nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos, apskaičiuojant paveldimo turto mokestį, valstybėje narėje ar EEE valstybėje gyvenamajai paskirčiai nuomojamo nekilnojamojo turto vertė vertinama palankiau nei trečiojoje valstybėje esančio turto, kuris naudojamas tai pačiai paskirčiai, siekiant skatinti įperkamos būsto nuomos prieinamumą Sąjungoje ir EEE. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar šie nacionalinės teisės aktai yra tinkami užsibrėžtam tikslui pasiekti ir ar nėra mažiau ribojančių, tačiau vienodai veiksmingų, priemonių šiam tikslui pasiekti.

45. Pereinu prie antrojo privalomojo bendrojo intereso pagrindo, kurį nurodo Vokietijos vyriausybė, siekdama pateisinti apribojimą, t. y. mokesčių priežiūros veiksmingumo.

46. Jurisprudencijoje, į kurią daroma nuoroda šios išvados 30 punkte, yra daug pavyzdžių, kai Teisingumo Teismas pripažino, kad mokesčių priežiūros veiksmingumas pateisina laisvo kapitalo judėjimo į trečiąsias šalis ir iš jų apribojimus⁴¹. Kai pagal nacionalinės teisės aktus mokesčių lengvatos suteikimas priklauso nuo tam tikrų sąlygų įvykdymo ir nėra teisinio pagrindo, kuriuo remdamosi valstybės narės ir trečiosios šalys keistusi informacija, valstybė narė gali neturėti galimybės patikrinti, ar yra įvykdytos tokios mokesčių lengvatos suteikimo sąlygos.

47. Šiuo atveju iš Teisingumo Teismui šioje byloje pateiktos informacijos matyti, kad galimybė pasinaudoti aptariama mokesčių lengvata priklauso nuo to, ar nekilnojamasis turtas yra išnuomotas gyvenamajai paskirčiai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar yra teisinis pagrindas kompetentingoms mokesčių institucijoms keistis informacija. Nors Sutartis dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo netaikoma paveldimo turto mokesčiais, Vokietijos vyriausybė per teismo posėdį pripažino, kad pagal jos 26 straipsnį įsipareigojimas keistis informacija apima visus Susitariančiųjų Valstybių nustatytus mokesčius.

48. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui atsakyti į antrąjį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo iškeltą aspektą, kad pagal SESV 63 straipsnio 1 dalį draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos paveldimo turto mokesčio apskaičiavimo tikslais valstybėje narėje arba EEE valstybėje nuomojamo gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vertė vertinama palankiau nei trečiojoje šalyje esančio tokios pat paskirties nekilnojamojo turto, siekiant užtikrinti mokesčių priežiūros veiksmingumą, jeigu yra teisinis pagrindas kompetentingoms mokesčių institucijoms keistis atitinkama informacija.

V. Išvada

49. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Finanzgericht Köln* (Kelno finansų teismas, Vokietija) pateiktą prejudicinį klausimą:

SESV 63 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip:

- ja nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos, apskaičiuojant paveldimo turto mokestį, valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje nuomojamo gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vertė vertinama palankiau nei trečiojoje šalyje

⁴¹ Teisingumo Teismas vienareikšmiškai padarė tokią išvadą 2011 m. gegužės 5 d. Sprendime *Komisija / Portugalija* (C-267/09, EU:C:2011:273, 53–58 punktai). Taip pat žr. 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *A* (C-101/05, EU:C:2007:804, 55–66) ir 2019 m. vasario 26 d. Sprendimą *X (Tarpinės bendrovės, įsteigtos trečiojoje šalyje)* (C-135/17, EU:C:2019:136, 74 ir 93–95 punktai), kuriuose Teisingumo Teismas nurodė, kad toks apribojimas galėtų būti pateisinamas, tačiau paliko šį klausimą spręsti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

esančio tokios pat paskirties nekilnojamojo turto vertė, siekiant skatinti galimybes išsinuomoti būstą už prieinamą kainą Sąjungoje ir Europos ekonominės erdvėje, jeigu nacionalinės teisės aktai yra tinkami užsibrėžtam tikslui pasiekti ir jei nėra mažiau ribojančių, tačiau vienodai veiksmingų, priemonių šiam tikslui pasiekti,

- ja draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos, apskaičiuojant paveldimo turto mokestį, valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje nuomojamo gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vertė vertinama palankiau nei trečiojoje šalyje esančio tokios pat paskirties nekilnojamojo turto vertė, siekiant užtikrinti mokesčių priežiūros veiksmingumą, kai yra teisinis pagrindas kompetentingoms mokesčių institucijoms keistis atitinkama informacija.